

Сиротюк Володимир Дмитрович

професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії фізико-математичного факультету НПУ імені М.П. Драгоманова

Спогади про професора В.П. Дущенка

Віктор Павлович Дущенко був не тільки прекрасним ученим, але й методистом. Під час вивчення курсу фізики, зокрема розділу «Механіка», він сам демонстрував досліди, обертаючись на лаві Жуковського, а перед початком вивчення «Оптики» він зайшов в аудиторію 320, повернувшись до студентів спиною, написав на дошці «С тобой на звезды ми глядели, они - на нас» (уривок з віршу Афанасія Фета). Витримавши паузу, повернувся до нас і сказав: «Сегодня мы начинаем изучать новый раздел курса общей физики «Оптика». Прошу воспринимать ее очень внимательно и уважительно».

Під час проведення лекцій Віктор Павлович, побачивши що студенти не зовсім уважні, міг поставити якісь оригінальні запитання. Наприклад: «Почему до, ре, ми, фа, соль, ля, си?» Я, у свій час відповів, що це взято з початкових складів латинського гімну. На що Віктор Павлович зауважив: «молодой человек, зайдите завтра ко мне в кабинет». З того часу я почав працювати лаборантом науково-дослідного сектора, досліджуючи тепло-фізичні властивості фторопласту-4.

Під час екзаменів Віктор Павлович відносився до студентів дуже толерантно і з повагою. Якщо студент чогось не знав або забув, він йому допомагав. А якщо зовсім нічого не міг відповісти, то ставив, наприклад, такі запитання: «А знаете ли Вы стихи Пушкина?» (Якщо студент не знав, то Віктор Павлович сам їх декламував); «Какие сорта яблок Вы знаете?»; «Какие породы свиней выращивают в Украине?». Якщо студент щось

відповідав, то він говорив: *«Вот видите, вы что-то знаете»* і ставив державну оцінку «задовільно».

З участі Віктора Павловича були й інші історії. Студенти заочної форми навчання складали екзамен доценту Левандовському Всеволоду Всеволодовичу. Один з них не знав як розв'язувати задачу і попросився вийти з аудиторії. Стоїть собі біля аудиторії, а саме в цей час на перекур вийшов Віктор Павлович. Заочник запитує: *«Слухай, мужик, ти у фізиці рубіш?»*. Професор Дущенко на нього глянув і каже: *«Вообще-то, немножко знаю»*. Студент, протягуючи папірець з задачею: *«Розв'язати зможеш?»*. Віктор Павлович бере цигарку до зубів і потихеньку пише. Закінчивши, віддає листочок і студент біжить до аудиторію. Через декілька хвилин цей студент сидить з викладачем і відповідає на запитання, а на кафедрі заходить професор Дущенко. Студент запитує у викладача: *«Слушайте, а хто цей чоловік?»*. Викладач відповідає: *«Це наш завідувач кафедри, професор Віктор Павлович Дущенко»*. На що студент зреагував *«Ой, йой-йой»*.

Перевіряючи роботу лаборантів, Віктор Павлович підійшов до лаборантського стола. У цей момент підійшла до стола студентка і попросила: *«Дайте мені Дущенка на ніч»* (Вона мала на увазі «Практикум», автором якого є Дущенко В.П.). На що Віктор Павлович відповів: *«Я на ночь не даюсь. У меня есть жена»*. Я думаю, що кожен може уявити реакцію студентки.

Професор Сиротюк В.Д. (перший справа) на семінарі 5 листопада 2015 р.